

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 20/20587-32
Saksbehandler: Guri Snøfugl
Dato: 10.11.2020

Supplerende oppdrag 34

Vi viser til tillegg til tildelingsbrev nr. 34 – supplerende oppdrag. I rapporten Forslag til organisering og innføring av tilbud om NIPT og ultralydundersøkelser i første trimester gis kostnadsanslag for merutgifter i spesialisthelsetjenesten. Vi er blitt bedt om å anslå fordeling av utgiftene under oppbygging i 2021 og anslag for helårseffekt for etablering av nasjonalt tilbud i 2022.

Driftskostnader

På et noe usikkert grunnlag legger vi til grunn at en gradvis oppbygging av tilbudet i 2021 vil innebære at sektoren kan gi et tilbud med tilsvarende andeler av lavt estimat for volum og kostnader i 2021:

- Tidlig Ultralyd 65%
- NIPT: 50%
- Utvidet fosterdiagnostikk: 65%

For 2022 legger vi til grunn 100 prosent av lavt estimert volumanslag i rapporten. Det bør tas høyde for at det kan komme ytterligere vekst i volum på lengre sikt, etter denne innføringsfasen. I rapporten ligger det inne estimat for driftskostnader for NIPT-test der estimatet fordelt kostnadene til et lavere volum enn det som forventes i full drift. Basert på ny kunnskap har vi nedjustert kostnad for NIPT-test til en gjennomsnittskostnad på 4500 kroner per test. I denne kostnaden inngår både lønns- og varekostnad. På basis av disse andelsestimatene blir samlede driftskostnader fordelt på budsjettkapitler i henhold til tabell 1.

Tabell 1 – fordeling av kostnader per budsjettkapittel og etter type aktivitet - tall i 1000 kroner

	Kap 732 post 76	kap 732 post 72- 74	732 post 77 lab og refusjon egenandel	Sum kostnad
2021	23 400	38 100	33 500	95 000
herav ekstra oppf. 35+	2 100	2 000	1 300	5 400
herav tidlig ultralyd	21 300	18 900	13 400	53 600
herav NIPT-test		17 200	18 800	36 000
2022	36 000	66 700	60 600	163 300
herav ekstra oppf. 35+	3 000	3 200	2 100	8 300
herav tidlig ultralyd	33 000	29 000	21 000	83 000
herav NIPT-test		34 500	37 500	72 000

Investeringskostnader

Direktoratets rapport ga ikke anslag på investeringskostnader (utstyr/realkapital) og opplæring/kompetanse. Vi er bedt om anslag på utgifter til utstyr/realkapital og kompetansehevede tiltak i 2021 og ev. 2022. Det er ikke lagt til grunn behov for nye areal eller vesentlig ombygging av areal. Det tas utgangspunkt i at utstyret skaffes til veie ved kjøp, dvs. investeringskostnad, og at dette ikke vil ha betydning for kompensasjonsordningen for merverdiavgift.

Det tas utgangspunkt i at alle investeringer blir gjort i løpet av 2021. Det tas forbehold om at covid-19 situasjonen for tiden medfører leveranseutfordringer, men det er forhåpninger om at leveranse i løpet av 2021 likevel er realistisk.

NIPT-ANALYSER

Det er gjort et forarbeid fra regionene med hensyn til anbud for analyseutstyr for NIPT-test. Dette bygger på at det fra fagmiljøene sin side er anbefalt at alle regioner skal investere i hver sine analysesentre. Ut fra dette er det lagt inn en investeringskostnad på nær 8 millioner kroner per region. Investeringsbehovet kan være lavere for regioner som allerede har deler av analyseutstyret tilgjengelig. Kostnad ved investering antas å være uavhengig av antall prøver, og regionene vil gjøre selvstendig investeringsbeslutninger ut fra tilgjengelige ressurser. Investeringsbeslutningen vil eventuelt også være avhengig av mulighet for å analyseapparatet til andre formål.

ULTRALYDAPPARAT

Ultralydapparater blir brukt i dagens screening av gravide og finnes ved alle aktuelle helseforetak. Investeringsbehov for ultralydapparater er dermed i hovedsak en følge av at nytt

tilbud vil gi behov for økt kapasitet. Hvilket utstyr sykehusene har tilgjengelig med hensyn til alder og kvalitet vil også kunne påvirke investeringsbehovet. Basert på innspill fra Helseforetakene er det estimert behov for investering i om lag 50 nye ultralydapparater. Dette tilsvarer at hvert av ultralydapparatene i gjennomsnitt vil kunne håndtere nær 1200 nye ultralydundersøkelser. Det er lagt til grunn innspill på geografisk fordeling av investeringene i ultralyd fra helseforetakene. Dette gjør at investeringene ikke blir proporsjonal med og fordeling av fødepopulasjonen/innbyggerfordeling.

KOMPETANSEHEVING

Nytt tilbud vil gi behov for flere personell til å gjennomføre undersøkelsene. Det er estimert at økning i personellbehov tilsvarer om lag 50 nye årsverk. Det er antatt at noe av personellbehovet kan dekkes inn gjennom økte stillingsbrøker eller omfordeling av oppgaver for personell som allerede er i tjenesten. Det er lagt opp til økning i utdanningskapasiteten for videreutdanning i ultralyd ved NTNU kan øke ut over dagens tilbud på 12 studieplasser. NTNU har beregnet at en økning av utdanningstilbudet til to opptak per år vil koste om lag 4,2 millioner kroner, herunder gjelder 1,2 investering (2021). Dette er inkludert i beløp for kompetanseheving. Det er forutsatt at deler av utdanningen skjer gjennom praksis ved helseforetakene.

Det kan antas at deltakelse i utdanningstilbudet vil innebære behov for frikjøp av ansatte tilsvarende 1/3 årsverk per utdanningsplass. Dvs. at et fullt utdanningstilbud på 24 utdanningsplasser vil gi en kostnad for helseforetakene tilsvarende 8 millioner kroner (forutsatt 1 million kroner per årsverk). I tillegg vil det være behov for etterutdanning i tidlig ultralyd for personell som allerede har kompetanse i ultralyddiagnostikk på et tilsvarende kostnadsnivå. Dvs. vi legger til grunn at kompetanse oppbygging i 2021 vil kreve 16 millioner. Det understrekes at det er usikkerhet i dette estimatet, ettersom det ikke er gjort konkrete overslag på dette i rapportgrunnlaget. Det er også stor usikkerhet når det gjelder fordelingen av investeringsbehov mellom regioner. Det kan tilsi at midlene ikke fordeles etter ordinær nøkkel per RHF, men heller bevilges over kap 732 post 70.

Tabell 2 Oversikt over antatt investeringsbehov og kostnader til kompetanseheving fordelt per region i millioner kroner for 2021.

	Sør-Øst	Vest	Midt-Norge	Nord	Sum
NIPT-analyseverktøy	8	8	8	8	32
UL-apparater	31,5	13,5	13,5	18	75,5
Kompetanseheving	9,5	5	3,2	2,5	20,2
Sum	49	26,5	24,7	28,5	127,7

Vennlig hilsen

Fredrik A.S.R. Hanssen e.f.
avdelingsdirektør

Guri Snøfugl
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk